

עדיפא ליה למיתני סומא אמו שומה, ולא שומה אמו פקח, משום דאי לא תנא בשומה דבעינן חזר ונשתפה יוצא דנקט התנא דין שפסול, דכשר, אבל אי תנא סומא אמו שומה א"כ התנא מחמיר עליו ומצריכו להיות פיקח, והכי עדיף טפי.

דף כג ע"ב

תור"ה אין העבד. וכו' דהוי רבותא בעכו"ם טפי מבעבד שאין בידו להשתחרר: בפשטות משמע דאתו למימר דעובד כוכבים הוי בידו ועבד לאו בידו. ולפי"ז קשה דהא סוגיא ערוכה היא בקידושין [סכ.]: דעכו"ם אין בידו. דאיתא התם, א"ל כל שבידו לאו כמחוסר מעשה דמי וכו' אלא גר הוי בידו, גר נמי לאו בידו דאמר ר' חייא בר אבא א"ר יוחנן גר צריך שלשה מ"ט משפט כתיב ביה כדן מי יימר דמזדקקו ליה הני תלתא. וצ"ל דכוונתם דעובד כוכבים טפי בידו מעבד, דעבד כי נמי רוצה להשתחרר לא מצי אי רבו לא משחררו, וסתם עבד לאו לשחרור קאי, משא"כ עובד כוכבים מצד עצמו בידו להתגייר, וסתם עכו"ם שרוצה להתגייר מזדקקו ליה תלתא, להכי חשיב טפי בידו מעבד.

כריתות, ועבד בר כריתות הוא הואיל ואתי לכלל כריתות בשחרורו, משא"כ עכו"ם דלעולם לא ייתי לכלל כריתות, א"כ מאי קאמרי תוס' דניחא ליה למינקט האי טעמא דשייך נמי בעבד, הא טעם זה לא שייך גבי עבד, וטפי הוה ליה למימר דעובד כוכבים פסול משום דבעינן בני ברית ועכו"ם לאו בני ברית, אבל עבד כשר הואיל והוה בן ברית.

ה"ה דאע"ג דלא חזר ונתפתח, ואידי דקתני שפוי ונשתפה וחזר ונשתפה, טעמא דחזר ונשתפה הא לא חזר ונשתפה לא, תנא נמי פתח ונסתמא וחזר ונתפתח: וקשה אמאי אמרינן דנקט חזר ונתפתח אידי חזר ונשתפה, אמאי לא אמרינן דנקט חזר ונתפתח אידי חזר ונתפתח גבי חרש, ואידי חזר ונשתפה דקתני גבי שומה. הא השתא דאמרינן דנקיט לה אידי דקתני גבי שומה חזר ונשתפה, איכא לאקשוויי אמאי תני חזר ונתפתח אידי שומה, לא ניתני גבי שומה חזר ונשתפה אידי סומא דלא בעינן חזר ונתפתח, וע"ז בעינן לתרוצי כיון דאיכא נמי חרש בהדי שומה לא תנינן תרתי אמו חדא, א"כ אמאי מעיקרא לא אמרינן דתנינא חזר ונתפתח אידי שומה וחרש. וי"ל דכי נמי איכא רק סומא ושומה